

REPORTATGE | L'Ajuntament de Tortosa reinterpretarà el símbol d'acord amb el resultat de la consulta en aquest mandat

Mig segle amb el monument al riu

Avui, 21 de juny, es compleixen 50 anys de la inauguració del polèmic monument franquista de la batalla de l'Ebre a Tortosa

A. CARALT

El monument franquista de la batalla de l'Ebre a Tortosa, el més gran símbol erigit en dictadura a Catalunya, compleix avui 50 anys. El 21 de juny de 1966, milers de persones –fins a 100.000 segons les cròniques de l'època– es van aplegar a les dues ribes del riu per presenciar l'acte presidit pel cap d'Estat, el dictador Franco.

Construït a partir de 1963 amb la voluntat de commemorar el 25è aniversari de la victòria a la batalla de l'Ebre, les obres es van allargar fins a l'any vinent, el 1964. Aquell any el règim franquista va impulsar una campanya de propaganda per a lloar els 25 anys del règim dictatorial, anomenats '25 años de paz'. La construcció del monument formà part, llavors, de la campanya.

Amb tot, no es va inaugurar ni el 1963 ni el 1964. Franco va atendre el 1966 la invitació de les autoritats provincials dos anys abans, quan s'havia acabat l'estructura amb l'afegit d'uns treballs fora de pressupost per col·locar l'emblema del dictador sota les urpes de l'àguila i les llegendes a l'antiga pilastra del pont de la Cinta.

La crònica del *Diario Español* va relatar així els fets d'aquell dimarts –com avui– 21 de juny de 1966. A les 17.30 hores, milers de persones esperaven l'arribada de Franco i el seu seguici, on destacava la seva dona, Carmen Polo i l'almirall Carrero Blanco.

L'alcalde i cap local del Movimiento, Joaquín Fabra, envoltat d'autoritats, va rebre Franco a l'avinguda Colom de Ferreries.

Les autoritats van col·locar la tribuna al costat del pont de l'Estat, des d'on el dictador Franco va presidir l'acte inaugural. FOTO: DIARIO ESPAÑOL

A continuació es van dirigir, pel pont de l'Estat, a la catedral on va ser rebut pel bisbe de Tortosa, Manuel Moll. Franco va creuar el temple sota pal·li fins a asseure's en un tron a l'altar major. Moll recordà la persecució religiosa de 1936, lloà la figura de Franco i el seu suport a l'Església.

La comitiva es va traslladar, tot seguit, al marge dret del riu, al passeig de l'Ebre, on s'havia aixecat una tribuna per a les autoritats.

El governador civil de Tarragona i cap provincial del Movimiento, Rafael Fernández Martínez va fer un encès discurs tot afirmant que el monument s'havia aixecat amb el propòsit d'homenatjar «a Vos [a Franco], a vostra obra, a sus raíces y a su proyección actual y futura». També era un homenatge «serviente y sincero a

nuestro Ejército, al de la Cruzada y el de hoy».

Tot seguit, Franco va inaugurar el monument pitjant el botó pel qual s'il·luminava l'estructura, acompanyat del repic de campanes de totes les esglésies de Tortosa, 21 salves d'honor des del castell de la Suda, centenars de coloms alliberats a la base de l'estructura i avions de l'Exèrcit llençant flors sobre el monument.

El torn final fou per a Franco. «Hemos de agradecer a Tortosa, ciudad mártir de aquella epopeya [la batalla de l'Ebre], que haya querido perpetuar aquella gesta, con este grandioso monumento al heroísmo de tantos españoles que, con el sacrificio de sus vidas, rubricaron el mandato solemne de nuestros muertos».

El 1986, l'Ajuntament de Tortosa va retirar símbols franquis-

Milers de persones es van aplegar, avui fa 50 anys, al marge dret de l'Ebre per presenciar l'acte d'inauguració del monument. FOTO: DIARIO ESPAÑOL

tes explícits: l'emblema de Franco i una inscripció al·lusiva al 'Caudillo de la Cruzada y los XXV años de paz'. El 2003 el monument és declarat Bé Integrant del Patrimoni Cultural Català en el nou planejament urbanístic i el 2008 es retiren les plaques commemoratives originals.

La polèmica, però, ha continuat viva, sobretot el període electoral.

Un procés culminat fa un mes en la consulta popular on ha sortit guanyadora l'opció de mantenir i reinterpretar el monument per promoure la memòria històrica i la pau. El Govern local donarà compliment al resultat en aquest mandat municipal.

Avui, acte per la retirada

La Comissió per la retirada dels símbols franquistes de Tortosa recorda avui l'efemèride en un acte per demanar, de nou, la retirada del símbol.

Serà a les 20.30 hores, al passeig de l'Ebre de Ferreries –a l'altura del monument–, amb actuacions musicals, un espectacle de Muniatto Xou i projecció de vídeos, entre altres.

+Info: DiariDetarragona.com

Recorda el dia de la inauguració en aquest reportatge del NO-DO.

